

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

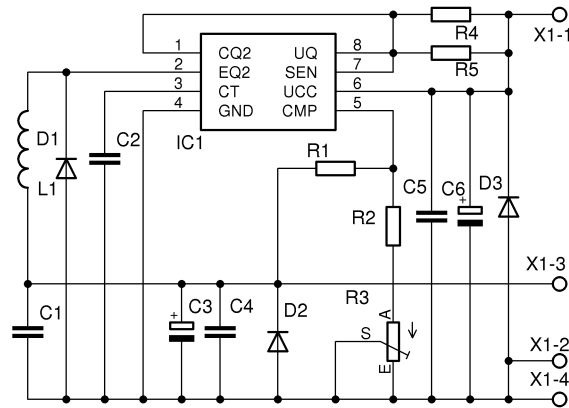
**Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji odborných kompetencí žáků
středních škol
CZ.1.07/1.5.00/34.0452**

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0452
Číslo materiálu	OV_2_37_Spínaný stabilizátor
Název školy	Střední odborné učiliště elektrotechnické Vejpnická 56 Plzeň
Autor	Ondřej Weisz
Tematický celek	Elektronická zapojení se základními součástkami
Ročník	3. ročník SOU
Datum tvorby	9. 5. 2013
Anotace	<i>Podklady pro výrobu – spínaný stabilizátor</i>
Metodický pokyn	<i>Výuka oboru elektrikář, elektromechanik pro stroje a zařízení</i>
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

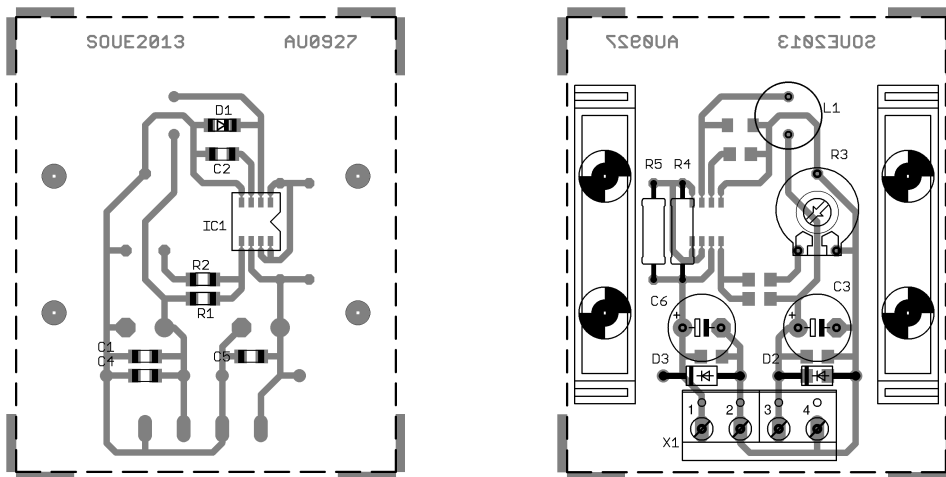
Spínaný stabilizátor

Zadání

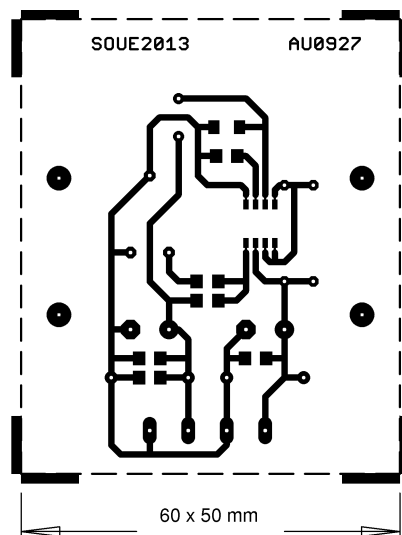
Zhotovte výrobek dle výkresu a technologického postupu. Změřte parametry dle kontrolního listu.

Obr. 1 – Schéma zapojení

Obr. 2 – Výkres osazení

Obr. 3 – Výkres spoje

Tab. 1 – Kusovník

Pozice	Označení dodavatele	Popis	Poznámka
C1, C4, C5		Keramický kondenzátor, SMD, vel 1206, 100 nF	
C2		Keramický kondenzátor, SMD, vel. 1206 330 pF	
C3, C6		Kondenzátor elektrolytický, radiální, 47 μ F; 25 V	
D1		Dioda rychlá 1N5819	
D2, D3		Dioda usměrňovací, 1 A ;1000V;	
IC1		Integrovaný obvod SMD, MC33063AC	
L1		Indukčnost 09P-332K, 3,3 mH	
R1		Rezistor SMD, vel. 1206 3,3 k Ω	
R2		Rezistor SMD, vel. 1206 1 k Ω	
R3		Trimr rezistorový, PT10H500	
R4, R5		Rezistor vel. 0309, 1,2 Ω , 0,6 W	
X1		Svorkovnice do DPS, šroubovací, RM5	2 ks
		Držák WAGO 209-188	2 ks
		Deska spoje AU0927	

Tab. 2 – Zapojení svorkovnice

Svorka	Popis
X1-1	Vstup +24 V
X1-2	Vstup 0 V
X1-3	Výstup +5 V
X1-4	Výstup 0 V

Tab. 3 – Zkušební protokol

Měřená veličina	Hodnota	Jednotka
Výstupní napětí při zatížení rezistorem 470 Ω , R3 na minimální hodnotě		V
Výstupní napětí při zatížení rezistorem 470 Ω , R3 na maximální hodnotě		V
Odběr ze zdroje, zatížení rezistorem 470 Ω		mA
Výstupní napětí, zatížení rezistorem 470 Ω		V
Zvlnění, zatížení rezistorem 470 Ω		mV
Odběr ze zdroje, zatížení rezistorem 47 Ω		mA
Výstupní napětí, zatížení rezistorem 47 Ω		V
Zvlnění, zatížení rezistorem 47 Ω		mV

Pokud není uvedeno při jakém výstupním napětí je hodnota měřena, je zdroj nastaven na napětí 5 V bez zatížení. Všechna měření proveďte při napájecím napětí 24 V.

Technologický postup

- Vyvrtat DPS
- Překontrolovat DPS
- Doplnit seznam součástek
- Zapájet SMD součástky
- Zapájet součástky s normální montáží
- Překontrolovat

Bezpečnost práce

Při pájení dodržujte příslušné bezpečnostní předpisy. Pozor na horké povrchy pájedel a

pájených předmětů. Pozor na odstříknutí roztavené pájky např. napruženým vývodem součástky. Slitiny olova jsou jedovaté – nejíst, nepít. Výpary tavidel mohou vyvolávat alergie – větrat a používat tavidla s rozmyslem. Při zkracování vývodů součástek pozor na břity kleští a pozor na odletující zbytky vodičů.

Při měření a kontrole dodržujte zásady práce pod napětím. Na pracovišti udržujte pořádek, pracujte pouze se souhlasem a za trvalé přítomnosti dozoru. Dbejte na ustrojenost, pracovní oděv musí být z nesnadno hořlavé látky, s dlouhými rukávy. Kovové ozdoby, prsteny, náramky musí být sejmuty. Piercing vyjmut (v nouzi přelepen). Obuv pevná, uzavřená, kožená, s gumovou podrážkou.

Měřené zařízení napájejte z oddělovacího transformátoru (OT). Na výstup OT smí být připojen pouze jeden spotřebič. Pozor při měření přístrojem spojeným s ochranným vodičem není napájené zařízení chráněné oddělením.

Popis

Snižující spínaný stabilizátor používáme pro stabilizaci výstupních napětí menších než vstupní. Spínaný stabilizátor se vyznačuje vyšší účinností, ale nevýhodou je relativně vyšší složitost zapojení a větší rušivé vyzařování.

Všechny funkce aktivní části stabilizátoru jsou soustředěny v IC1. Maximální kmitočet stabilizátoru určuje C2. Náboj se akumuluje v tlumivce L1, ze které odtéká do zátěže při vypnutí spínacího prvku přes diodu D1. Filtraci zajišťuje kondenzátory C1, C3, C4. K nastavení výstupního napětí slouží dělič složený z R1, R2 a R3. Proud spínacím prvkem se snímá na rezistorech R4 R5. Diody D2 a D3 slouží k ochraně obvodu při chybném připojení stabilizátoru ke zdroji napájecího napětí.

Nářadí

- Stranové štípací kleště – používáme pro zkracování vývodů a dělení vodičů.
- Ploché kleště – používáme k tvarování vývodů součástek
- Kabelový nůž – používáme k odizolování jader vodičů
- Pájedlo (pájecí stanice) – slouží k pájení měkkou pájkou. Nemělo by se používat k jiným účelům. Pájecí hrot lze čistit pouze pomocí houbičky. Hrot nesmíte čistit kovovými předměty (nůž, pilník), jinak se naruší ochranné vrstvy a hrot se při dalším

pájení zničí.

- Multimetr – používáme k měření a kontrole součástek
- Oddělovací transformátor – slouží k napájení pomocí oddělení obvodů. Napájecí síť je spojena přes ochranný vodič se zemí a napájením přes oddělovací transformátor se toto spojení přeruší.

Test

1. Které tvrzení je pravdivé:
  - a) spínaný stabilizátor je účinnější než lineární
  - b) spínaný stabilizátor má rychlejší odezvu na změnu zátěže než lineární
  - c) spínaný stabilizátor nemůže produkovat vyšší napětí na výstupu než je vstupní
2. Cívka ve spínaném stabilizátoru slouží k:
  - a) filtraci výstupního napětí
  - b) akumulaci náboje
  - c) řízení kmitočtu
3. Výstupní napětí u spínaných stabilizátorů se může řídit:
  - a) přivíráním spínacího prvku
  - b) změnou strmosti náběžné hrany spínače
  - c) změnou kmitočtu a doby otevření spínače
4. Hodnota ESR u kondenzátoru se vyjadřuje ve:
  - a) voltech
  - b) ohmech
  - c) faradech
5. Rychlé diody mají:
  - a) malé závěrné napětí
  - b) krátkou dobu zotavení
  - c) velkou kapacitu mezi anodou a katodou

Pokyny pro vyučujícího

Materiál a nářadí rozpočítáno na jednoho žáka

Název	Množství	Poznámka
Kleště štípací stranové	1 ks	
Keramický kondenzátor, SMD, vel 1206, 100 nF	3 ks	
Keramický kondenzátor, SMD, vel. 1206 330 pF	1 ks	
Kondenzátor elektrolytický, radiální, 47 μ F; 25 V	2 ks	
Dioda rychlá 1N5819	1 ks	
Dioda usměrňovací, 1 A ;1000V;	2 ks	
Integrovaný obvod SMD, MC33063AC	1 ks	
Indukčnost 09P-332K, 3,3 mH	1 ks	
Rezistor SMD, vel. 1206 3,3 k Ω	1 ks	
Rezistor SMD, vel. 1206 1 k Ω	1 ks	
Trimr rezistorový, PT10H500	1 ks	
Rezistor vel. 0309, 1,2 Ω , 0,6 W	2 ks	
Sworkovnice do DPS, šroubovací, RM5	2 ks	
Držák WAGO 209-188	2 ks	
Deska spoje AU0927	1 ks	
Nůž kabelový	1 ks	
Kleště ploché	1 ks	
Kleště kulaté	1 ks	
Multimetr a měřicí šňůry	1 ks	
Oddělovací transformátor	1 ks	
Pájedlo (pájecí stanice)	1 ks	
Pájka	0,02 kg	
Tavidlo	0,005 kg	

Při kontrole se zaměříme na:

1. Osazení a pájení
2. Propojení a kontrola
3. Dodržování předpisů pro práci s nebezpečným napětím
4. Měření a vyplnění protokolu

Klíč správných odpovědí: 1 – a); 2 – b); 3 – c); 4 – b); 5 – b)